

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 27.06.2023, VN/26048/2021

Liikenteen esteettömyysvisio

Liikenne12 -suunnitelman mukaan valtio määrittelee yhteistyössä muiden toimijoiden, erityisesti eri väestöryhmien, kanssa tavoitetilan liikennejärjestelmän esteettömyydelle ja liikenteen digitaalisten palveluiden saavutettavuudelle ja tunnistaa eri vastuutahojen roolit niin matkaketjun eri osien toimivuuden kuin matkustajien oikeuksien toteutumisen kannalta.

Esteettömyysvisio muodostaisi Liikenne 12 –suunnitelmassa tarkoitetun esteettömyyden kansallisen tavoitetilan ja luonnoksen mukaan visio on: *Kaikki voivat suunnitella ja toteuttaa haluamansa matkan sujuvasti, turvallisesti ja itsenäisesti.* Vision keskeisin tavoite on sujuvan matkustamisen mahdollistaminen jokaiselle.

Visiota on valmisteltu yhteistyössä hallinnonalan virastojen kanssa, L12-esteettömyystyöryhmässä ja työpajassa, johon osallistui muiden ministeriöiden, virastokentän, liikenteen operaattorien, kaupunkien ja kuntien, järjestökentän, ELY-keskusten sekä korkeakoulujen edustajia sekä esteettömyysasiointuntijoita.

Visio julkistetaan syksyllä 2023 lausuntokierrokselta saatujen kehitysehdotusten huomioimisen jälkeen. Vuoden 2024 aikana on tarkoitus työstää toimenpiteitä vision tavoitteiden edistämiseksi.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan visiota on jonkin verran avattu, mutta sen konkretia jää vähäiseksi eikä tässä vaiheessa vielä ole esimerkiksi tunnistettu eri vastuutahojen rooleja matkaketjun eri osien toimivuuden tai matkustajien oikeuksien toteutumisen kannalta. Kuitenkin voidaan ennakoida, että visiosta voi aiheutua toimenpiteitä, jotka tulevat koskemaan voimakkaasti kuntia ja niiden toimintaa liikenneympäristön suunnittelijoina sekä palvelujen toteuttajina. Valtiovarainministeriö haluaa huomauttaa, että kunnille ei tulisi luoda uusia velvoitteita tai normeja niiden hoitamiin tehtäviin, erityisesti kun pääministeri Orpon hallitusohjelmassa tavoitellaan päinvastaista kehitystä. Hallitusohjelman mukaisesti valtio sitoutuu kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset, rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita.

Valtiovarainministeriö pitää hyvänä, että kunnat ovat mukana vision suunnittelussa, koska ne käytännössä ovat suurelta osin vision toteuttajia.

Käyttäjälähtöinen suunnittelu on tärkeää kunnille ja hyvinvointialueille, sekä liikennettä hoitaville kuntayhtymille ja muille organisaatioille (HSL). Suunnittelussa on tarpeellista hyödyntää vaikuttamistoimielimiä (vanhusneuvostot, vammaisneuvostot ja nuorisovaltuustot). Hyvinvointialueet toimivat tilaajina liikennepalveluissa ja ne tulisi myös pitää mukana suunnittelussa. Lisäkustannukset hyvinvointialueilla eivät missään muodossa ole hyvä asia nykyisessä tilanteessa. Suunnittelu ei siis voi jatkossakaan olla vain valtion ja käyttäjien välistä.

Valtiovarainministeriö haluaa lopuksi huomauttaa, että mahdolliset toimenpiteet, joita valmistellaan vision perusteella, tulee toteuttaa julkisen talouden suunnitelman ja valtiontaloudelle asetetun kehystason puitteissa.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Budjettineuvos

Kati Jussila

Tiedoksi

LVM: Eveliina Uusitalo, Mikael Åkermarck
VM/KAO: Teemu Eriksson, Markku Mölläri

VN/26048/2021-VM-45

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: